

Hirdetési díjak:

Hatszor hasábozott garmond sor vagy annak tere 5 kr.
Bágydíj minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakoribb
hirdetéseknél külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket fölvesznek:

Bécsben: Oppelk Alajos (Wollzeile 22.) Hasenstein et Voig-
ler (Wallischgasse 10.) Rud. Mosse Publicistische Bureau
Budapestben: Hasenstein et Voigler hirdetés közv. roddja.
Weisz Mór hirdetések felvételi irod. Budapest szervitátor 5. sz.
Braun Ede hirdetményi ügynőse, József utca 10. sz. 1. emelet

Nyitási cikkek

garmond sora után 25 kr. fizetendő.

Kiadó-hivatal:

Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések
küldendők.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Szerkesztői szállítás:

Főter 4-ik szám hová a lap szellemi részét illető
közlemények címzendők.

Az ÉRTÉKESB CÍKKEK DIJAZTNAK.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Előfizetési díj.

Videkr postán vagy helyben házhoz hordva

Ez évre	16 frt.
Félre	8 „
Negyedévre	4 „
Ez órá helyben	1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 7 kr.

Megjelen: mindennap, az ünnepeket követő napok kivételével.

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

„KELET”

politikai és közgazdasági napilap

176. hatodik évfolyamára.

A „Kelet” előfizetési ára:

Ez évre	16 frt.
Félre	8 frt.
Negyedévre	4 „
Ez órá	1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 7 kr.

megrendelések legzélszerűbben pos-
tai utványnyal alólrt könyvkereskedésbe
küldendők.

Yolez egyszerre beküldött előfizetés
után sztelepéldányval szolgálunk.

STEIN JÁNOS,
a „Kelet” kiadója.

Még egy pár szó a törvény-
háóság kikerekítéséről.

IV.

Kolozsvár, márc. 24. 1876.

3-n.) A XIII. megye a jelenleg
is elé szabatos alaku Fogaras vidékéből
alakua kiegészítve Felső-Fehérmegye egy
pár hlységével, továbbá ide csatoltna
Szebeszékéből Földvár és Kolon, végre
Fogaras városa. Természetes székhelye ezen
megyeek Fogaras.

regibb tervek szerint Fogaras vi-
deke étfelé szakítottatott volna, melyek kö-
zül egy Brassóvidékéhez a másik pedig
Szebeszékhez osztottatott volna be.

em vitatjuk ezuttal, mert nincs na-
pi rend, ha vajjon ama regibb terv
mennre felelt volna meg a czélnak, de
arólnegvagyunk győződve, hogy az új
tervez szerint kikerekítendő Fogaras me-
gye, gy minden tekintetbe életképes me-
gye sz, azt pedig határozottan merjük
állítai, hogy a közvélemény örömmel fo-
gadtaa tervezet ezen részét különösen azért,
mert ez által Fogaras városa jövőjét látja
biztorta.

XIV. megye lenne Szeben megye Sze-
ben székhellyel, mely magában foglalná
Szászvárosszék, Brassó és Beszterce vidé-
keit, ivőve mindazon királyföldi székeket
és városokat, melyek Kis-Küküllő megyé-
hez em csatoltattak.

Ebből újból meggyőződhetek a szá-

szok, hogy esze ágában sincs senkinek az
erdélyi német fajt magyarosítani. Nékünk
pontos, gyors és lehető olesó közigazgatá-
si közegekre van szükségünk s ha e rész-
ben közreműködnek szász ajku polgártár-
saink, mi is örömmel támogatjuk nem tul-
csapongó és jogos kívánságaikat.

XV-ik megye lenne Háromszék megye.
Ezen megyéhez tartozna egész Háromszék
és Felső-Fehérnek ide illő részei, továbbá
következő városok Seps-Szt-György, Kéz-
di-Vásárhely, Ilyefalva és Bereczk székhely
a jelenlegi maradna t. i. Seps-Szt-György.
Végre XVI-ik megye Brassó megye volna
Brassó várossal és székhellyel.

Azonban ez utolsó két megyére néz-
ve van egy variáns is, mely szerint Há-
romszékhez volna csatolandó Brassó vidé-
ke és Brassó városát kivéve, mely önálló
törvényhatóságot képezne.

Közelebbről elmondtuk külön cikk-
ben azon okokat, melyeknek következté-
ben ezen utolsó beosztást pártoljuk s melyek-
ért Brassó városát óhajtának külön tör-
vényhatósági joggal felruháztatni, azért er-
re nem szükséges ezuttal visszatérnünk.

A mondottakból látható, hogy a ter-
vezett kikerekítése az erdélyi törvényható-
ságoknak általában véve igen kedvező fo-
gadtatásban részesült s mi is részünkről
csak azért bocsátkoztunk a részletekbe,
hogy egyfelől a felállítandó törvényható-
ságok számának, ha lehetséges leapasztá-
sát eszközöljük, másfelől, hogy egy némely
becsüszott hiányokra figyelmeztessük az il-
letőket még maga idejében, míg nem késő.

Mi ugy vagyunk meggyőződve, hogy a
nélkül, hogy a javaslatba foglalt elvek-
nek bár egyikét is megtámadnók, lelehet-
ne apasztani a felállítandó törvényszékek
számát 12-re s miután igen hosszadalmas
lenne a törvényhatóságok e szerinti kike-
rekítésének részleteibe beleereszkedni, csak
is azon székhelyeket nevezzük meg, melyek
körül a megyék kikerekítendők volnának
és a melyek következők:

Déva, N.-Enyed, Kolozsvár, Deés,
Beszterce, Szász-Régen, M.-Vásárhely, Sé-
gesvár, Udvarhely, Seps-Szt-György, Fo-
garas és Szeben.

Tehát a tervezett székhelyekből ki-
maradna Torda, Csik-Szereda, Erzsébetvá-
ros és Brassó, mert a tervszerinti Maros-
Vásárhely van ugyan kijelölve Felső-Tor-
da székhelyének, de a fennebbiek szerint
Maros-Vásárhely is székhely marad, csak
hogy nem Felső-Torda-Maros megye székhelye,
ha Maros-Kis-Küküllő megye székhelye.

Még megkivánjuk jegyezni, hogy ok-
vetetlen szükségesnek tartjuk, hogy a tör-
vényszékek száma ugyanannyira redukál-
tassék, mint a törvényhatóságoké, s ugyan
azon városokban helyezzessék el, mert ez
által tetemes költséget megkímélnek azok,

a kiknek mindkét hatóságnál ügyes bajos
dolguk van.

Még szólanunk kellene azon városokról,
melyeket fel lehetne ruházni külön
törvényhatósági joggal, de miután már
nyilvánítottuk, hogy csak azon városokat
ruháznók fel ezen joggal, melyek az azzal
járó terhek hordozását és kötelesség telje-
sítését megbirják, ennek pedig megalapi-
tására nem birunk a kellő adatokkal, nem
kivánjuk ezen kérdést praeripialni, majd
ha egyszer e rágben is tisztában leszünk,
hozzá szólunk ehhez is, előre megjegyezve,
hogy óhajtandó, hogy a kereskedelemnek
és iparnak mennél több önálló gyupontja
legyén, de fájdalom, még ma igen csekély
nálnuk az ilyen városok száma.

Az erdélyi gazdasági egylet
reformjáról.

Az egylet egyik tagjától.

Igen szomorú jelenségei nyilvános éle-
tünknek azok, melyeket mi itt megbeszélni va-
gyunk kénytelenek.

Általában azt észleljük, hogy a politika
térén élénk tevékenység uralkodik, de ez is
csak bizonyos dolgokat illetőleg nyilvánul.

Eltekintve attól, hogy a politika miatt
általában a közgazdaságot csaknem egészen fe-
ledjük s igen gyakran szem elől tévesztjük,
hogy Magyarország jövője csak anyagi alap-
kon lehet nagygyvá; még meg kell említenünk,
hogy önkormányzati életünk terén is csak a
tisztviselők választása alkalmával mutatkozik
élénkebb mozgalom, egyekben pedig minden
térén általános részvétlenséget tapasztalunk.
sehol sem szomorúbb e jelenség, mint épen
ott, hol közgazdasági érdekekről van szó.

Meglehet, hogy egylettől nem bir meg-
felelő belső szervezettel, vagy pedig az indo-
lentia miatt feledésbe ment, de az egyletnek
magának nem szabad kifáradsnia; nyugtot
nem ösmerve ismét és ismét mozgalmat kell
megindítania a gazdasági téren. Erre nézve
nem hiányoznak eszközei: czélszerűbben szer-
vezendő saját közgei, valamint a saját rüdel-
kezése alatt állanak.

Es itt még egy körülményre kell figyel-
meztetnem.

Meglehet, hogy talán a saját nógatásai követ-
keztében nagyobbfigyelem fog fordulni a gazdasági
élet felé — s pillanatnyilag élénkebb részét
fejlődik ki; a tapasztalatok azonban azt tanu-
sítják, hogy miután a lelkesedés lángokban
tört ki, mint szalmatűz, fájdalom lassanként
kialszik s a hátramaradt hamuban rövid idő
mulva alig találhatni szikrát, mely a tűznek
ismét táplálékot adhatna. Hanem épen az egy-
let szervezete által kell arra hatni, hogy a
részvét ne aludhassék ki; az egylet min-
den törekvésének gyakorlat; irányban kell in-

dulnia, és szükséges minden szakosztálya szá-
mára legalább a közel jövőre nézve program-
mot állitnia.

Ez okból megkísértjük a következőkben,
egy ilyen habár csak általánosságban mozgó s
meglehetően némileg hiányos programot adni.

Hogy egyletünk kiható szervezettel is bir,
ez idő szerint legalább alig észlelhető, az or-
szágban alig vannak elégséges helyi egyletek
s a létezők nem tesznek eleget hivatásuknak.

Az erdélyi országrész gazdasági ügyeit
okvetetlen az erdélyi gazdasági egyletben
kell összpontosítani. Ezen észszerű ösz-
pontosítás azonban a helyi egyletek pezsgő éle-
tét feltételezi, ez utóbbiak pedig tevékenységö-
ket egyenlő közös érdekekkel bírő területen kell
érvényesítsék s e végre olyan határokhöz kell
magokat szabják, melyek az ország politikai
beosztásával összeesnek.

Lehetnek a politikai nézetek még oly
összehetetlenek is, de a gazdasági téren még
is lehetséges a közös munkálásában bizonyos
érintkezés.

Van a gazdaságnak számos olyan ága,
mely fontossággal bir az egész országra nézve,
oly nagy volna-e a kölcsönös ellenszenv, hogy
semmiesetre sem lehetséges a közeledés? De
ha a nemzetiségi elkeseredés valóban annyira
gyógyithatatlan volna, komoly nyugodt meg-
fontolás mellett még akkor is lehetne módját
ejteni, hogy legalább anyagi érdekeinkre kö-
zös gondot fordítsunk, a mely aztán kétség
kívül busán kifizetné magát. Saját magukra
nézve csak saját érdekeinkirányadók s így nem
hisszük, hogy a közös közreműködés kieszköz-
löse a gazdasági téren, az elérhetetlen dolgok
közé tartoznék.

Az erdélyi országos egylet és a helyi egy-
letek előtt tehát igen nagy feladatok állanak;
az utóbbiak feladata, hogy a helyi szükséglet-
ekre fordítanak gondot, de azon pillanatban,
midőn közös érdekű ügyek forognak fen, vagy
a kormány közbejötté szükséges, az egyes helyi
érdekű egylet az erdélyi országos egylethez kell,
hogy forduljon.

Es ha megköveteljük a földmivelésügyi
miniszteriumtól, hogy velünk bizonyos mérvű
összeköttetésben és levelezésben álljon, akkor
nem várhatjuk tőle, hogy minden legkisebb
egylettel is ily viszonyban legyen, hanem elég,
ha az egyes helyi egyletek velünk s mi az
ország többi hatóságával állandó, élénk ösze-
kötésben vagyunk.

Ez által állásunk sokkal fontosabbá válik
s nagyobb érdekében fog állani az egyes helyi
egyleteknek is a velünk való szorosabb kapocs
fenntartása.

Ha metalan a helyi egyletek kezdetben
csak csekély számmal keletkezének, akkor a
városokban vagy bizonyos vidékeken közgaz-
dasági levelezőket, értesítőket kell megnyerni,
a kiknek aztán a gazdasági élet egyes részeire
vonatkozó kérdésekkel ellátott levek volnának
küldendők kitöltés végett, hogy szerzett tapaszt-

talataikat ily módon az egylet értékesithesse.

Az erdélyi részek egy geographiailag el-
zárt területet képeznek, a mit egy pillantással
a földképre könnyen fölismerhetünk. A mi ér-
dekeink szerfelett elütnek például a Vág vagy
a Tisza vidékén lakozó állam polgárokéitól. Kelet
nagy vízi útja mindez ideig távol állott tőlünk,
most azonban kezdetben vagyunk, hogy vasutunk-
kal megközelítsük.

Kereskedelmünk nagy részben kelet felé-
tart, vagyis inkább kelet felé hajlását ismét
felfogja találni, ha azon 25—26 mértföldnyi
vasut összeköttetésbe hoz a tengerrel; akkor
azon nagy transitó-ut Hamburgtól és Steting-
tól a fekete tengerig Erdélyen fog keresztül
vonulni. Ennek roppant előnye lehetnek,
de hátrányai is, ha nem fejjük gazdasági
életünk, ha iparunk nem ébred fel, mert ekkor
két fél között csak az áthaladó kereskedelem
egyik lerakodó helyéül fog országrészünk szol-
gálni, de új értékek termelése teljesen lehetet-
lenné lesz téve.

A fekete tengerrel való összeköttetés az
erdélyi részekre nézve igen nagy veszedel-
met rejt magában, melyet csak egy előz-
hetünk meg, ha az ország közgazdasági álla-
potára teljes és osztatlan figyelmet fordít-
tunk.

Kereskedelmünk és iparunk felvirágzása
az állami pénzügyiakra nézve nem semmiség s
ha semmit sem tesznek ez érdekében, Brassón
kezdve ép a galatzi vasut visszahatásának kö-
vetkeztében, a szomszédos székely föld is vég-
kép elszegényedik. A német vámegetlet lerako-
dási helyet keres magának, országrészünknek
azonban önállóan termelő helyé kell len-
nie, különben nem segítnek rajtuk bármiféle
kereskedelmi szerződéssek sem.

Az erdélyi részeknek a közgazdaság terén
bármikor is jelentőségre van igényük, és e je-
lentőség azon mértékben fog nevelkedni, a mily
mértékben a külföld is beláthatja, hogy itt
mégis csak olyan földterület van, mely roppant
mennyiségű, még fel nem használt nyester-
mény birtokosa; s a mily mértékben továbbá
a kormány és a többi, gazdasági fejlődésünkre
közreható közegek viszonyainkat tanulmányoz-
zák azon mértékben rá jönnek, hogy az ország
e része figyelmet érdemel, mivel kereskedelmi
fontossága az egész hazára nézve folyton növeked-
ni fog, mihieltt nyers terményei kiaknázásának
lehetősége meg fog néki adatni.

Mi azonban természetesen forgalomra va-
gyunk utalva nyugot felé is. Az alsó Maros
és a Tisza vidékei számára természet és ke-
reskedelmi cikkeket elégséges mennyiségben
állithatnánk elő.

Volnának csak folyóink szabályozva, akkor
a Maros egész környéke élénkebb kereskedést üz-
hetne Arad és Szeged felé: sőt fánk, nemesebb
ásványainkkal s más nemű kőzetekkel a fá-
ban és közetekben szegény Alföldet egészen el-
láthatnók. Ez által belsőbb viszonyba léphet-
nénk az alföldi vidékekkel s országrészünk el-
zárkózottsága azon mértékben szünni kezdene,

Ha honfi vész el szent tusáknak harcán,
Csak szentebb lesz a honfi fájdalom:
Ó elveszett és érte sir az ember,
Zokog a honfi, könyez az Erény —
Ki bir a sajgó, fájdó érzellemmel,
Ha végzetünk ily ádáz, ily kemény!

S jön a tavasz, mosolyát hintve szálljél,
Fölérez újra minden s újra él,
A szél fuvalt lágy, játszólebbéssel,
Megtörni látja lánczeit a tél,
De sziveinken fájdalom bilense,
Igy fáj talán a tavasz mosolya?
Kétkedve kérdjük vaj' meghalva nincs-e
Minden reményünk, mint az ő pora?!

De nem, de nem! A tavasz többé nem csal,
A mit ígér, az már beteljesül,
A véle együtt alkotása nem hal,
A honfi-szív hiába nem hevül.
Az ő műve, hogy bétel az ígérét,
Valóra válik a remény, a hit,
Igy zár be sirja egy szent ezred évet,
Mészgyét egy ujhoz is szent sirja nyit.

Emléke el örökké, halhatatlan;
A honfiú nyer újabb hangokat,
Hogy élt köztünk új remény van abban,
Hogy élt mi köztünk, éltünk-gazdagabb . . .
De mégis ugy sir, úgy zsong még a bánat
Szivem mélyében halkan, titkosan,
Mint zsongó hangja a biborcsigának,
Egy tenger bút sir el panaszosan.

Hegedűs István.

A „KELET” TÁRCZÁJA.

Deák Eerencz halálára.

— Meghalt 1876. jan. 28. —

Cui Pudet et Justitiae soror
Incorrupta Fides nudaque Veritas
Quando ullum inveniet parem.
Horatius.

Eg fény kihavadt és lón gyászos éjjel,
Eg hang kihalt s lón kínos némaság!
Agódiva víva már kétségbe'eséssel
Hát a nép a végzet 'szózatát.
Mehalt a bölcs, ki negyven éven által
Vilrba, vészben őt vezérelé,
Hit növelte ihletett szavával,
Sem tántorogva vitte cél felé.

Az el mi szent volt: béke, jog, szabadság
Ala a népet boldogítani;
A arczba fegyver volt csak az igazság,
A elyfel a győzelmet vitta ki.
Szt küzdelem, mely fölemel, magasztal
A elyben nem tört össze hit, erő,
Kigyhatatlan áldó, szent malasztal;
Hő eszmény volt e küzdelemben ő!

Honát szeretted, hisz ki ne szeretné?

De honszerelme nem volt láz csupán;
Magasztosult az lelkiismeretted,
Figyelve csinge belső szózatán
Míg égbetörtök vakmerő remények
Felköltve gyakran égő szenvedélyt,
Ó rahja nem lett perczeni hevülésnek,
Ajkán e szózat intve szólt, beszélt.

Midőn e nemzet volt bilense verve,

A henyé rabság dermeszté szivét,
Oh ekkor gyujta lángzó honszerelme
Meleget, éltet, szórva, hintve szét.
Minden szaván egy lánc letörve pattan,
Tavasz reménye tölt be sziveket,
A nemzet érte egyre szabadabban,
Hogy boldog is, csak szabadon lehet.

Föltámadás jött: pezsgve forrt az élet,
Földölt kézzel nagyra nőtt a nép;
Hite erő és vágya már remény lett
S a multnak sziklavára, omladék.
Es tündökölt, mint égi fény, az eszmény,
Szívek tavasza fénylék mindenütt,
Lihegve ittastul a dicső eszmén,
A gond, a kétség, mint kő meszszeretűnt.

A duzzadó erő a lázba ment át,
A mult romokban, távol a jövő,
Es fényvakítva, fény csak, mit a szem lát
A vágy, merészen égerbörpönnő.
De ő a multnak romjain megállva
Es megragadva a tűnő jelent:

Igy bizton épít a jövő számára,
Megóva azt, mi multból drága, szent.

S a mig csapongva dult vihar-erővel
A napba nézni vágyó érzelem,
S titáni hévvel bőszen zugva tör fel,
Isten kísértő vérsze végtelen.

A trón, a nép közt tántog már az örvény
Mult és jövő közt a föld megszakad,
Korlátlan szenvedély leszen a törvény,
A mélyt nem tölti bé az áldozat.

Oh végzetes perc, a midőn a koczán
Elvetve van egy nemzet élete.
A béke eltűnt, zúgott már az orkán . . .
Szorongva várt ő aggálylalt tele . . .
A kegyelet, a törvény eliporva,
A mult oltára pusztá már, setét,
Mint áldozó pap hull imára, porba,
Siratta népe elvesző hitét.

A honfigondnak gyér, kicsiny világa
Az éjszakába fényt nem meszsi vet:
Nem hallgatának intó szózatára,
A néma kin átdöfte ő szívet,
Mig anynyi nem félt, félni ő merész volt
Aggálylalt felté szeretett honát,
Levert hazánkra hogy borult az égbolt
Reményre gyujtani hallatá szavát.

Mint anya őrzil gyermekét a lázba,
Ki kimerülten vankosán hever,
Ha ébred és, mosolyt hazud ajkára
Habár szíve szorong, kétkedve ver:

Igy önte lelket szenvedő honába

Haló hitét így létre költi föl,
A nemzet-élet kap erőre, lábra
A mult megőrzött nagy emlékből.

Az önkény ellen küzdelemre izgat

Fegyver: az emlék s a jövőbe hit,

Hűség az elvhez, melyet meg nem ingat

A hatalom, mosolygva kart ha nyit.

Es megtanulta általa a nemzet,

Hogy jogba van csak törhetlen erő:

Sébére büszkén, némán, tűrve szenvedt,

Se a gőzlemlen mily szép, mily emelő!

Mult és jövő közt hid van már emelve,

Nép és király egyegye'olvodott,

Egy drága könyesepp hullt a szent tetemre,

Mit egy királynő fájón hullatott.

Egy hosszú mult emléke sir e könyben,

Egy nagy jövő reménye, fénylik, ég . . .

A föld rögtön ne tűnő pora könnyen?

Ha nép, ha trón könnyel megszentelék!

Mit ér a köny, ha sajta már a végzet,

A honfi lélek lángja halva már,

Az ember, a tökélyes, a bevégzett

Testetlen árnyként örök sirba száll?!

Ember, kinek az emberség az eszmény.

Ez földiléte kinese, ékköve,

Egy örökélet kincsét megszerzézén,

Im omlo porrá, hamavá széttörö.

Ha kis virág hal el a szellő karján,

Csak balzsamosb lesz a lágy fuvalom;

Deák Ferencz tanácsa élete vége felé, hogy jó és független politikát kövessünk, és szókkal épen azt teszi, a mit a stoikus tanácsoltak.

Hae szavakat, melyekben a bölcsesség adott táncos, egész értelmében híven követi a nemze a kiegyezés soha sem lesz, új expatió kelete: mert a rossz szenvedélyeket, itthon is, a szorításban is, csak a rossz politika miatt be-következő közönységek a haza ügye iránt és a szabadság ingerének hiánya idézhetik fel. Mindig igaznak az, a mit Phokion mondott Aristianak: „a nemzetek jóllele érények bizonyos jalmá, a nemzetek szerencsétlensége, gyarúságuk, bűneik csatlakoztatnak büntetésé.

Bait és ellenfél egyaránt elismerik, hogy Deák Fene politikai tényei és törvényhozó alkotásai, legfontosabb a kiegyezés. Anyira fontos ez, hogy politikai pártjaink is szempontról alakultak.

Hopolitikai pártokról beszélünk, akkor egy lélektérrel részrehajlaltságról nem beszélünk. De talán emberi gyarlóságunkhoz és természetünkhöz tartozik, hogy a vélemények partialitása elkerülhetetlen, sőt bizonyos mértékig szükséges is. Minő hitvány két-értelműsége az a politikai életben, ha egyik fél erőse nem érezné rossz oldalát, káros voltát, a mit támad és a másik párt nem becsülne, a mit védelmez. Szegény nemzet lenne az, amelynek a jövőt illetőleg nem volna szándéka, mert ez azt jelentené, hogy nincs eszméje, azaz nincs meg az a mérték, mely tanúsít hogy mi akar lenni.

Ez így lévén, örökre becsületre válik nemzetünknek, hogy egy nagy embere, politikai tény megítélésében, tekintetbevétel, hogy egy bonyodott igazságtalanságot nem lehet egyszerre megoldani, az értelelem és lelkiismeret szerepe lezött, különbséget tudott tenni és azok is, kik kiegyezés elleni, abból az emberi-esen fősleg elvből kiindulva, hogy a ki csatlódik, mi nem hibázik, Deák Ferencz politikai bátaival egyetemben megíratták, meggyászolták.

Ehányszó: „Deák Ferencznek a haza irányában hosszú élet során át szerzet érdemei törvénybeik tattanak. — Örvénykönyvünkben, történelmünkben örökre anemzet értelmességének és nemes érzelménélz bizonyítványa.

Eg olyan ember, ki mindig híven szolgálta az aáját s általa az emberiséget és a hatalom Belizarius módjára soha nem kérte: da mihi abolam! nem fogadott el semmiféle czint, rangot, jutalmat a becsületés ember ezim kívül semmiféle distinction nem volt előt érteke és ez által magát és nemzetét becsültette, és felemelte;

eg olyan ember, ki saját vallomása szerint semma hatalom parancsára, sem becsületen ére, sem hűség nem vezettek, hanem kereste a haza javát, és követte saját meggyőződését;

eg olyan ember, kinek minden eszköze józanságról, igazságszeretetről és becsületességből állt, kinek a hazaszeretett hatotta át egész lévét, minden szavát, minden gondolatját, és vt tetteinek rugója, ez iluminálta értelmét, lltotte be keltét, áradt ki szívéből, sugárzott szemeiből, és ennyi szeretetért egyetlen jutannul, a teljesített kötelesség öntudatával meglegedett;

eg olyan ember, ki életét kereszttel magoz mindég hű maradt, ki népszerűségét né vásárolta meggyőződésén, a becsület és hűség indulattal, a szabadságot szabadsággal, igazságot igazságszeretettel keresé, és polgá egyszerűséggel párosult antik-szerű nagysággal a legszebb vonást a fedhetetlen becsületességgel adta meg;

eg olyan ember, kinek neve fényt kölcsönözött magyar névnek, ki élete által arra készt, hogy rendre szerezzük meg, a mihez jogunk van honunk, nemzetünk erejét a magunk erejének ajtásával fejtjük, emelkedjünk emberi és polgá kötelességeink magaslatára, dolgozzunk a gy mezőn, melyen annyi a teendő önzetelű és ne legyen tekintetünk előtt semmi, semmi, csak a haza;

eg olyan ember, ki példája által az ifjú nemzékbe beoltja a demokracius érényeket, mézket és szokásokat, melyek már ma az államnak és társadalomnak fenállásának és fejlődésének egyedüli örei és segédei, és a hazaszeretett, a'y teljességre juttatja szívökben, hogy az öbbsé ellenkező érdeket képtelen lesz befogadni.

az ilyen ember megérdemli, hogy halás nemzete, emléket szívében, törvény könyvében megörizze és nevé, tetteit, tanácsait legendája legszebb lapjaira bejegyezze.

Becsületre válik nemzetünknek, hogy nagy fia nagy szolgálatért mindig halálra volt.

A 5-ik században egy nagy embere fiát halálra egy szolgálatért királynak választotta és oronázta meg.

Hyadi utolsó órájában arra kérte és intette fia: „tegyék meg azt a haza érdekében, a mit én meg nem tehettem.”

Deák nem hagykozhatott fiainak, de végrendelete mindnyájunk számára épen olyan értelmű, milyen Hunyadié volt.

Deák, ki nemzetétől semmit nem kért, — mert elég jutalma volt, hogy szerethette — hagyott nemzetének oly accumulat érkölesi erőt, mely most is minden időben annál áldásosabb lesz, mentől többen osztozhatunk belőle.

A fiatalság fogadja el az örökséget, és használja mindig arra, mire az örökség hagyó használta. El kell fogadnia, mert az emberi természet és a nemzeti jellemért a fiatalság szinte felelős. Mindeniket azért örökölték, hogy nemesítve és megtisztulva hagyják utódaiknak. Nagy embereink, kik a jogért, igazságért, hazáért küzdöttek, halálok után az ifjúságban is kell hogy éljenek, általuk is halhatatlanok kell hogy legyenek. Soha ne feledjék, hogy mindnyájan örökösek vagyunk, mielőtt ösők lennénk: igyekezzenek olyanok lenni és úgy dolgozni, hogy egykor utódaik áldhassák.

Soha ne feledjék, hogy felvilágosodott érteleme és nemes szívért megtisztelik az embert, de e még nem elég: ember és nemzet aktio által él. Az a valódi érélyes és érényes nemzedék, mely megtudja teremteni a mit vár és remél. Ha a szabadság érélyes szeretete, mely mindent megteremkenyítő hatással bír, értelmökből és szívökből kihalna, e nagy elvhez tartozó egész eszme csoport veszne ki. Óvakodjanak ettől, és senkinek semmi ürügy alatt ne engedjék, hol el vegye helyöket anap elől. Az ifjúságnak látni kell, a haladás útjára vetődött árnyakat és akadályokat, de e mellett tudniok kell lelkesülni a fényért és a nagy elvekért, mert történelmi és lélektani igazság az, hogy egyéneknek és nemzeteknek a halhatatlanság kovása mindig a lelkesedés.

Egy főségeen szép szokás volt az arági görögöknek, hogy az olympiai nagy nemzeti verseny alkalmával legelőbb is a versenyre jelentkezett, kitűnő egyének névsorát olvasták fel, azután ünnepélyesen kijelentették, hogy azokkal a kitűnő emberekkel, kiknek nevét felolvasták a küzdőterre, csak erkölcsileg tisztá, és minden tekintetben független szabad emberek léphetnek be.

Mi szerencsések vagyunk, gyakorolhatjuk az olympiai versenyeknél uralkodó szép szokást, mert a hazát folytató ifju nemzedék előtt, mind régiebb mind legújabb történelmünkben, a tiszta hazaszeretetek oly kitűnő személyesítőit sorolhatjuk fel, hogy kiknek példája után nemcsak remélünk lehet, de jogosan megvárhatjuk, hogy azok, kik utánuk lépnek a küzdőterre, azok kik ily nagy accumulat erkölcsi erő és értelelem örökösei, kötelezve érez-zék magokat a haza szolgálatára, értelemmel párosult eréllyel és törhetetlen becsületességgel lépnie, munkálkodni. Előismerem, hogy nem könnyű feladat az, minek betöltését, a haza egy bátrabb nemzedéktől várja, előismerem hogy becsületos ember cím nem volna a legelső minden ezimék között, előismerem, hogy kísértő és kísértés mindég volt és mindég lesz.

A kísértések ellen épen nagy embereink emléke — ha hívní tudjuk — mindég segítségünkre jó.

Deák Ferencz példája és emléke is segítségünkre lesz, ha mindég arra a nagy igazságra emlékezteti az ifjúságot, a mit a régi Rómaiak — kik minden nagy igazságot szerettek és tudtak symbolisálni — láthatóvá, érzékelhetővé az által tettek, hogy a Dicsőség és Érény templomát egymás mellé és egy építeték, hogy a dicsőség templomába csak az érény templomán keresztül lehetett el és bejutni;

emlékezteti arra a mély és magas értelmű romai legendára, melynek tartalma és értelme szerint a Reménység örök ifju isten aszsonya soha nem költözik be abba a templomba, melyet számára tisztátalan kezű és szívű emberek építenek.

Bár hazánk javára és érdekében előrelátás, tiszta szándék, oly akarat és erkölcsi bátorság mindig szövetségessé legyenek!

Bár nemzetünk embriességeinek igazság és szabadság szeretetének oly szép példáját ad-hassa: hogy a legnemesebb emberiség rokon-szenvét és tiszteletét mindenkoron megéremelje.

Ujabb levelek

Deák Ferencztől.

Ifj. Tarányi Ferencz ur szíveségéből ismét néhány nagyon becses levelet mutat be a Pesti Napló ana történeti érdekű, bizalmas levelezéséből, melyet Deák Ferencz meghitt barátja és sógora, Tarányi József fel-talált.

E levelek főleg az 1848-diki viszonyokra és az első felelős magyar miniszterium dolga-ra vonatkoznak.

Tudjuk, hogy Deák akkor érkezett az 1848-diki országgyűlésre, midőn a földolgoz már el valának döntve. Mint sógorának írja, a létesült határozatok közül „néhányakat” nem

helyeselt. Ő nem volt barátja a rökönzéseknek, s látta közeledni a vihart, mely a hazára oly vészes volt. A Batthyány-miniszteriumban tárcát vállalt, mert erre — mint szintén Tarányinak írja — „a becsület és kötelesség” kényszeríté.

Nehéz helyzetét s az ország sulyos állapotát megdöbbsentőleg tünteti első Tarányihoz írt következő levele, melyből csak a lényegte-len pontokat, s a magán ügyekre történt vonatkozásokat hagytuk el:

Pozsony, 1848. márcz. 28.

Pénteken felmentem Batthyány Lajossal Bécsbe, eszközölni a felelősség köré-nek meghatározásáról szóló törvény felsőbb helybenhagyását s onnan csak ma dében jöt-tünk vissza. Sokat futkostunk, kértünk, okos-kodtunk, fenyegetőtünk a főhercegeknél, — sikere fáradozásainknak nem volt ugyan töké-letes, de mégis reményt nyujt s a holnap ékezendő választóból, lehet úgy hiszem, valami jót csinálni.

Az ország állapotja nyugtalanító; ott fenn nem tudjuk megszokni a dolgok új rendét s minden dolog több nehézségre talál, mint a mi e pillanatban tanácsos. — Pesten pedig minden órák tarthatni valamely indulatos, meg nem fontolt, s a hazát veszélyeztető zendülés kitöréséről. E pillanatban senki nem képes a legközelebbi jövődöt még csak sejteni is. . . Oroszok nyomnak-e el bennünket, vagy is-mét az ausztriai hatalom, vagy talán a leg-borzasztóbb anarchia: azt csak Isten tudja. . . Minden pillanatunk bizonytalan.

Közöld e sorokat Horvát Mukival is. Ne-ki nem irhatok, mert annyi a dolgom, hogy alig bírom; pedig egészségem is rossz. Meddig leszünk itt, kiszámítani sem lehet: azt sem, ha végzünk-e, vagy elkergetnek bennünket a körülmények. — Európában, ugyátszik, min-den rend közel a felbomláshoz. . . . Klárit (Deák nővérét, Tarányi nejét) ezerszer csóko-lom, barátainkat üdvözlöm s téged ölelek Hű barátod Deák.

Mélyebb betekintést enged az első fele-lős magyar miniszterium dolgaiba Deák kö-vetkező levele, melyből lelketrázólag szól a nagy hazai aggodalma a haza sorsa felett:

Pest, 1848. jún. 15.

. . . Mikor az országgyűlésről hazajöt-tünk, 480.000 frt volt minden pénze az or-szágnak, ennyivel pedig egy ekkora országnak kormányát megkezelni is alig lehet, és még ezen felül a rendes jövedelemnek is nagyobb részt már felszedte az előbbi kormány. A közbövedelmek is folyvást csökkennek, adót nem igen fizetnek, a vámjövedelme naponkint alább száll, — kölesön pedig Európa mostani viszonyai között kapni alig lehet. De legsulyo-sabb az, hogy . . . perfidia vesz körül min-den oldalról. . . . segítségre, bizalomra, engedelmességre, kivált a katonai karnál nem találunk. — mindenütt azt hirdetik, hogy mi üztük el a királyt, s a császár nevével, de az ő akaratján kívül izgatnak ellenünk. Itt szláv és német izgatók folyvást ingerlik a népet, s nem vagyunk biztosak, ha minden órán nem idéznek-e elő zavargásokat. Hogy állásunk, tekintélyünk, sőt személyünk s életünk veszély-ben forog az nem érdemel most figyelmet; de ve-szélyben forog az ország is, s könnyen megtörté-nhetik, hogy egy iszonyuan véres polgári hábo-runak küszöbén állunk. Már Ujvidék s Karlo-vicz táján véres összütközés is történt a ma-gyar seregek és a fellázadt rácok között Hra-borszky Karlóvizot gránátokkal gyujtatta fel, — a kocská el van vetve, a kimenetel Isten kezében. . . .

Mi teszünk, a mit tehetünk; de fegyver nélkül, pénz nélkül mire mehetünk, s még ezen felül a minden oldalról szőtt szemrehá-nyások, keserőségek, vádak, károztatások, hogy miért nem teltünk többet, s nem teremtet-tünk fegyvert, pénzt és erőt — sem anyagi, sem szellemi erőket nem nevelik, sőt bizal-matlanságot gerjesztenek irántunk és a polgá-rok egyes osztályai között és még inkább le-hetetlenül tesznek minden hatást. Örmöst engednénk helyünket, legalább mi nehányon, másoknak, ügyesebbeknek, erősebbeknek; — de minden megbomlásunk még inkább siettetí, a közből anarchiát s ezt lelünkire nem vehetjük, pedig tán nem hibázom, ha azt mondom, hogy magunk között is van egymás iránt, legalább egy iránt bizodalmatlanság. — Minden, bará-tom, pokol e földön. Látni a haza közelgető veszélyét, ott állni a dolog élen hatalom s te-kintély nélkül, nem bizhatni senkibe és sem-mibe, s érezni azt, hogy életünk, becsületünk bihetőleg siker nélkül lesz kockázatva és még sem léphetni le ezen helyről a haza miatt s a legszentebb kötelesség miatt, — ez kínos, iszo-nyuan kínos érzés. Ily érzelmek között kell a közigazgatás mindennapi, száraz dolgait is vé-gezni, s ha oly komoly dolog nem volna, nevetségesnek mondhatnám, midőn igazsági ügyekkel, tervekkel s törvényjavaslatokkal fog-lalkozom; de lelmem a hazát fenyegető ve-szélyek mikénti elhárításának gondjain csügg szakadatlanul.

. . . Hidd el, mióta itt vagtunk, ennyi

baj, munka és aggodalom között csak egy örömsugár sem vidította fel lelkeket. Egész-ségem nem más, mint az idegek lázas-feszült-sége.

. . . Hidd el, mióta itt vagtunk, ennyi

baj, munka és aggodalom között csak egy örömsugár sem vidította fel lelkeket. Egész-ségem nem más, mint az idegek lázas-feszült-sége.

. . . Hidd el, mióta itt vagtunk, ennyi

baj, munka és aggodalom között csak egy örömsugár sem vidította fel lelkeket. Egész-ségem nem más, mint az idegek lázas-feszült-sége.

ségének következtése, — kevesebbet szenvedek, mert a test baját lelki aggodalmak, nem ma-gam sorsán, de a lelkiünkre, becsületünkre bi-zott hazánk sorsa feletti aggodalmak nyomják el; meddig bírom ezt — Isten tudja.

Gazdasági dolgaimat végez barátom, a hogy tudod. (Itt következik több rendelkezés a gazdaságról s a levél a rokonok és barátok szíves üdvözlésével végződik.)

A nagy harczt a nemzet átküzdöttel; a fegyver kibullott kezéből, de a zászló sértetlen maradt, s azt érek mulva ismét Deák politiká-já lobogtatá a nemzet kezében önzertesen, sza-bad alkotmányos néphöz méltón.

Közben sulyos évek nehezdedtek a nem-zetre. A családi tűzhely volt mindenünk. En-nek melegt alig érezhető a magában álló, ronsolt egészségű nagyhazafi, és sógorához írt levele kifejezi a család iránti szeretetteljes, gyöngéd érzelmét:

Pest, nov. 26. 1854.

Két rendbeli szíves leveled érkezett ma kezemhez; az egyik reggel, a másik most este. Rendkívül megörvendeztetett mindkettőnk azon tartalma, hogy kedves Kláritnak a ház el-hagyta, s ő már ágyon kívül van. Kimondha-tatlan aggodalmak között voltam, mert feltet-tem az átfázástól, kivált visszautazástokban, midőn az idő is zordnabb volt. Az istene ké-rem vigyázzon magára s óvakodjék a meghü-léstől; ne felejtse, hogy az ő élete néked s né-kem, oly igen szükséges. Hiszen én annyira egyedül állok a világon, hogy kivületek épen senkim sincsen, kibez a tiszta rokonérzetnek és legbensőbb szeretetnek kötelékei kapcsol-nának. . . .

A P. N. igéri, hogy már legközelebb is közölni fog még egy nevezetes részt, nagybe-csű levelezéséből.

BELFÖLD.

Deés, 1876. márcz. 24.

(Bizottmányi gyűlés sorrendje.)

Főispán ur ő méltósága megbízásából Bel-ső-Szolnokmegye bizottsága rendes tavaszi köz-gyűlését folyó évi április haza 21 és követke-ző napjaira mindenkor d. e. 10 órakor a me-g e ház tanácskozási termében megtartandóul a megye alispánja 1544 sz. a iratával egybe-hívta.

E közgyűlés tárgyait

- 1.) az országos törvénytar több számai-nak és szentesített törvénycikkeknek kihir-de-tése,
- 2.) kormány rendletek,
- 3.) az alispánnak a törvényhatóság 1875 évi állapotáról a közigazgatási árva-és gyám-hatóság ügyviteléről teendő jelentése,
- 4.) a számonkérő scontralis, szék jelen-tése,
- 5.) a megye bizottsága 1875 és 1876 évi rendes és rendkívüli közgyűléseiből kiküldött különböző bizottságok jelentései,
- 6.) a törvényhatóság házi pénztárának 1875 évi zárszámadása,
- 7.) társamegyék és hatóságok átiratai,
- 8.) községek valamint egyesek különböző folyamodványai,
- 9.) Önnálló indítványok képezendik.

Pánczél János,
megy. főjegyz.

Törvényszéki csarnok.

Folyó hó 24-én két végtárgyalást tartott a helyi kir. törvényszék.

I. Vádlottak: Kalló Mihály és neje Osz-csuj Rózsi, sz. lonai lakosok. Mult év deczem-ber eljén állítások szerint egy örmösteres egyén 10 darab juhbőrt vitt szállásokra avval a ki-jelentéssel, hogy a vasuti indóház mellett ta-lálta azokat és a 30 frt értékű bőroket 5 fo-rinton megvásárolták hitelbe. Királyi ügyész Sebestyén Mihály vádlottakat lopás részesülési büntényért kérte elmarasztalni. A törvényszék mindkettőt 1—1 havi börtönrre ítélte, mely büntetésen felek megnyugodtak.

II. Nás Vonnex, hodosfalvi; Salamon Gyorgye, malomszegi földészek, Pona Todor czellengő társaságában 1873. év őszén Kobor-zán Tyimnek Hodasfalva határán volt kalibá-ját feltörték és 10 frt 55 kr értékű ingóságot onnan elloptak. Nás Vonnex időközben elhalt, Pona Todor megszökött. A mai végtárgyaláson csak Salamon Gy. felett hozott a törvényszék ítéletet. Egy havi börtönbüntetéssel fenytetett, mely büntetésen egy a kir. ügyész Sebestyén Mihály, mint vádlott megnyugodtak.

III. Márczius 25-én Rusz Todor felett volt végtárgyalás. A vád szerint 1875. decz. havában Rusz Vaszi Simon Juon feleki föld-ész arculattotta, mire közelépet Dumir Juon, ki ez esetet látta és a sértővel összfo-gódzott. Ekkor oda sietett Rusz Todor vádlott és valószerűleg testvére R. V. érdekében, bo-zsuból, Dumir Juon kaczorral három helyt megvágta. A szakértők szerint a sértés élet-veszélylyel járt. A sértett harmincz nappal to-vább volt e miatt beteg. Vádlott tagadta tet-tét. Bodor László királyi alügyész összetett bi-zonyítékoknál fogva kérte, hogy vádlottat 14 havi börtönrre ítélje a törvényszék. Hét havi sulyos börtönrre ítéltetett. Felek fölhívat je-lentettek.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, 1876. márcz. 27.

— **Lapunk előfizetőit** tiszte-lettel kéri a kiadóhivatal, miszerint előfizet-éseiket a jövő évnegyedre megtenni szíves-kedjenek, hogy a lap szétküldésében a za-varok kikerüllessenek.

— **A dunamenti vízkárosultak** részé-re általunk a mult hét első napján felküldött pénzösszeget a hivatalos lap szombati száma-ban a belügyminiszteriumhoz küldött adomá-nyok közt következőleg látjuk nyugtázva: „A „Kelet” szerkesztőségének újabb gyűjtése, mely-nek egyharmada a fővárosi, kétharmada pedig a vidéki károsultak javára fordítandó 210 frt 90 kr, 2 drb. ezüst 1 ftros.”

— **Ö felsége** igazságügyi miniszter elő-terjesztésre a beszercezi járásbírsághoz: Ba-rabási István m.-vásárhelyi ítélő táblai fo-galmazót albiróvá nevezte ki.

— **Az árvízkarosultak** javára Fröh-lich Vilmos ur házában rendezett színi előadás tegnap (mártius 26-án) este igen jól sikerült és pedig minden irányban, a mennyiben az árvízkarosultak javára a tetszés szerinti be-menti dijakból 47 frt 45 kr gyűlt be. Az este-lyan természetesen a gyermek-világ képezte csaknem kizárólag a közönséget s a sok apró és apróbb lányka és fiúcska csak épen egy mulatót kis műkedvelő-kortársaik játéka, mint a hogy mi felnőttek szoktunk; s épen ugy tapsokban adott kifejezést „magas” elismer-ésének, mint a hogy ez a nagyoknál szokás. S valóban, örm volt nézni, mily értelesen mily helyes hangsúlyozással mondták el szere-pöket az alig 10—12 éves kis „művésznők”, még pedig minden sugó segélye nélkül s mégis egy percig sem történt fenakadás vagy „művészi pausa”. Az előadott darab — mint már a műsor közlésekor említettük — „A néger le-ány” című, gyermek-színpad számára írott egyfelvonásos színmű volt, melyben Tappen-burg Aurélia, Bierer Ida, Némethy Teréz és Mari, Fröhlich Ilona és Nagy Róza, mindnyá-yan Schwarzel Adél kisasszonynak, a rom. kath. leányiskola tanítónőjének értelesen kis tanítványai játszottak. Különösen egyik „sze-replőt” sem emeljük ki, mert mindnyájan jól, értelesen játsztak s mindnyájan meg-érdemelték azt a süri tapsot, melylyel elő-adás után őket „kibírták”, épen ugy mint megérdemelte Fröhlich Riza, a ki az előadást megelőzőleg és követőleg három csinos darabot játszott el zongorán, u. m. Suppétól „Diehter und Bauer”, „La campanella” Eckhárdtól és „Elégie” címűt Ernőstől, még pedig korához mérten már is sok gyakorlottsággal és bizton-sággal, mely szép jövőt ígér; és végül meg-érdemelte Fröhlich Ida, a ki Petőfi a „Tisza” című szép költeményét értelesen szavalta el.

Legnagyobb dicséret és elismerés illeti azonban Schwarzel Adél kisasszonyt, mint rende-zőt, a ki kis tanítványaival eme nemes célra szánt érdekes kis estélyt olyan fáradságtalan buzgalommal olyan élvezetessé és az árvíz károsultak javára olyan eredménydűssá tudta tenni; valamint elismerés illeti Fröhlich urat is, ki a kis házi színpad előállítására s más kellékekre több mint 15 frtot áldozott a jóté-kony cél érdekében, mely ősszeg azonban a befolyt jövedelemből nem vonatott le. Végre pedig Keresztész Pál urat is elismeréssel kell fölemelitenünk, a ki a Gámán örökösök nyom-dájában minden díj nélkül állította elő az elő-adásra szükséges színpadokat. Különben a rész-letes számadást a belépőtídjából befolyt jöve-delmet illetőleg, térhány miatt csak lapunk jövő számában adhatjuk.

— **Bignio Lajos** ur kitűnő vendég-művésznök utolsó előtti fölépte s egyszerűsen jutalomjátéka szombaton (Troubadour-ban mint Luna gróf) tele ház előtt folyt le. A t. ven-deget kilépésekor hosszas taps és több szép vi-rágkoszoru fogadta; s a taps minden felvonás, sőt minden jelenete után újra meg újra kitört. Főlölesége is regisztrálnunk, hogy a t. vendég-művész ma is művésztete egész teljével és gyö-nnyörű hangja egész erejével a szépségével mesz-sze kimagaslott az est többi szereplőivől közül, ámbár Neszedra A. k. a. Eleonorát, Patáki O. k. a. Azucenát szintén elismerésre méltón szem-lyesítették. Zajonghy ur (Manrico) hangja ma nem volt ugyan egészen ép; mindazonál-tal egyes részletekkel szintén megtehettünk elé-gedve. Marcell ur, valamint a karok és a ze-nekar, — az utóbbiak tekintetében egy két részletet (p. o. a rabok dalánál) leszámítva — eleg türhetlen megváltottak helyökön.

— **Az ev. ref. főiskola** „Deák Fe-rencz gyász-ünnepe” szombaton délelőtt folyt le a vigadó nagy termében. A közönség hihe-tőleg előérezte, hogy nem mindennapi ünne-pélynek lesz tanuja, mert oly roppant számmal gyűlt össze, hogy már jóval 11 óra előtt tel-jes lehetetlenség volt már annyszor szerfelett kicsinynek tapasztalt „nagy terembe” beférni. A sorozatot a zene-és ének-kar együttes „Hym-nusa” vezette be, oly kiderült előadással, hogy a hallgatóknak szinte nehéz volt bele nem ac-campagnirozni a nemzeti imába, a mint még csak az ötvenes években is gyakran megtörtént. A „Hymnus” után Sáni László olvasott fel egy gyönyörű, eszmédís emlék-beszédet, melyet lapunk mai számában vesznék olvasnunk. Az emlék-beszéd után a szűkebbkörű ének-kar „Szózat”-a következett, Mester Károly dallama szerint. Szabó Gyula II-od éves bölcsész. Hegedüs István tanár szép költeményét szavalta el sikerülten, melyet szintén fölál-la-hatni lapunk tárca-rovatában. Az egész ünne-pélyt, mely egy a szellem és hangulat, mint külső siker tekintetében teljesen méltó volt az elhunyt emlékéhez, „Don Sebastian” gyönyörű gyász-indulója zárta be a zene-és ének-kar együttes előadásával.

— **A kolozsvári** polgári lövészgyelet-nek tegnap délelőtt 11 órára összehívott köz-gyűlése a megjelent tagok csekély száma miatt nem tartott meg, s így a jövő hó 9-ére új közgyűlés fog összehívadni, mely alkalommal a

*) Szabó Károly legkitűnőbb történelmünk, nagy reményekre jogosított fia.

megjelentek, tekintet nélkül a meg nem jelen-tekre, határozatképesek lesznek. Az egyleti ügyek iránt városunkban lábra kapott részvéte- lenség mindenesetre elszomorító. Ha arról lett volna szó, hogy a részjegybirtokosoknak 15 vagy 20 % osztalék adassék, akkor szűk lett volna a befizetési bizottság terme a részjegybirtokosok befizetésére, de miután nem az osztalék mennyisége meghatározása felett, hanem arról kellett volna talán tanácskozni, hogy mint lehetne ez egyebet a defezitből kiragadni, a 400 részjegy birtokos közül csak 10 jelent meg. E részvételezés és közönyösség nagy mérvben lesújtó lehet a tisztviselőkre és választmányra s legkevésbé sem csodálkozunk, ha a tisztviselői állomásokra ily körülmények között senki sem vállalkozik.

— **A kolozsvári kereskedelmi és ipar-kamara f. hó 30-án d. u. 4 órákor** rendes közgyűlést tart. Tárgysorozat: A szászrégeni tulajdonosi társulat kérése a tulajdonosi akadályainak elhárítása ügyében. — A postautalványok kifizetése a levélhordók által. — A Szász-Régen gy.-szk.-miskolci postai összeköttetés. — A barom-uttelek bélyegilletékének beszedési módja ellen tett indítvány. — A Szász-Régen — topliceai utvonali kitépése és jó karban tartására vonatkozó indítvány. — A keresk. törvény életbe lépésével kapcsolatos intézkedések. — A méter-mértékek használatára vonatkozó rendszabályok. — Az ipartörvény módosítására vonatkozó indítványok A fényüzési adók eltörlesztése célzó felterjesztés. — A vasutak megvásárlása az állam által. — Javaslat a borfogasztási adótörvény módosítása tárgyában. — Indítvány az uszora megszüntetése érdekében. — Választási engedély iránti kérések. — A kamara múlt évi zárszámadása és f. é. költ. ség előirányzata. — Törvénytervezet az adósságok által hitelezők megkötésére véghezvitt jogcselekvények megtámadásáról. — Más rendes ügyek.

— **A kolozsvári m. k. tud. egyetem tanári testülete** Deák Ferenc emlékére egy pályadíj kitüntetés határozván el, hogy a fellelő kérdések egy részéről az elhunyt nagy hazafi közreműködésével kapcsolatban álljon, s tudományos tekintetben is fontos, érdekes s alapos tanulmányt igénylő legyen, a következő pályakérdés kitűzését fogadta el: „Adassék elő az összetett államformák természete, azok létrejöttének oka, az egységes államformák szemben, becsé vagy hiánya és előforduló főbb fajtái s mind ezen szempontoknak a fennálló hazai államviszonyokra való alkalmazása mellett, fejtelessék ki különösen: vajon a Magyarországot és Ausztriát összekötő intézmények alkotnak-e összetett államformát s ha igen, miben hasonlít az más összetett államformákhoz, vagy miben tér el azoktól?” Jutalma 200. frt ó. é. Pályázati határidő 1877. október 1-ső napja bezárólag, mely időpontig pályázók pályaműveiket az Egyetem az idei rectorához beküldik. — Pályázhatik a kolozsvári m. k. tudomány egyetem minden rendes hallgatója, a ki ezt egyetemen a pályadíj kitűzése napja 1876. mártius 19 és a határidő 1877. október 1-je közti időszak alatt legalább egy fél éven át beiktatva volt, habár a pályadíj kiadásakor az egyetem hallgatója nem volna is. — A pályanyertes mű szerzője, műve kinyomtatása esetében kötelezve lesz kiemelni, hogy az a kolozsvári egyetemen Deák Ferenc emlékére kitűzött díjjal jutalmazott pályamű. — Az itt kiírt külön feltételek mellett az általános egyetemi pályázati szabályok alkalmazása fennmarad. — A kolozsvári tud. egyetem tanári testület megbízásából. Kolozsvárt, 1876. mártius hó 19-én. Dr. Entz Géza, e. i. rector.

— **A helybeli rom. kath. hitközség szombatán** tartott közgyűlést, a Grotz Gusztáv halálával megürlt főgondnoki állomásra, a r. c. ügyek körül bokros érdemeket szerzett Simon Eleket választotta meg szavazattöbbséggel. E megválasztást Veszely Károly plébános vezetése alatt egy küldöttség adta tudtúl a megválasztottnak, ki kinyilatkoztatta, hogy e nagy megtiszteltetést elfogadja s ígérte erkölcsi s ha kell anyagi támogatását is. A választmányba mint új tagok Sebestyén Mihály, Szigethi József és Péter Domokos választottak be.

— **A kolozsvári önkéntes tűzoltó-egylet** tagjai tegnap délután tartották az évrben első menetgyakorlatukat. Az ügy iránti lelkesedés szép tanujelének tartjuk azt, hogy az egyleti tagok majdnem egytől egyig megjelen-tek s hogy a löfutatási tészen szabatosan végrehajtott gyakorlatok megtekintésére városunk tekintélyes férfiai közül is többen kirándultak. Reméljük, hogy ez életrevaló egyet a derék s közszereketben álló főparancsnok Deák Pál vezetése alatt a legszebb virágzásnak fog örövendeni.

— **Udvarhelyről írják nekünk:** A szombatfalvi cigány-nationak Pharaó népe közt aligha akad párja. Minden más cigány az legalább valamiféle térsadalomilag jogosult foglalkozást, mesterséget. Az ugynevezett „házi cigány” rendes zsellér-számba jön; még a többi kovács, muzsikos, seprő, teknő, fakamár, orsó, meszelő, kosár, rosta készítő stb. mesterséget folytat, mely után magát és hozzátartozóit fenntartja, tengeti. Nem így a szombatfalvi had! Ennek azonkívül, hogy a város és vidék hullott állatait szakál szőttel emésztí föl, rendes foglalkozása — mig fiatal — a lopás, s ha megvénhedett — a koldulás. És a terhes két indirect adót ember emlékeztet őta Udvarhelyi fizeti, mig más felül saját szegényeit éhen halni engedi. Ha egy szombatfalvi cigány a városban naponként csak egy picizulát és tíz együtt csak egy forintot koldulgat össze, a keresmény évenként 365 — az idén 366 forintra rug! Hány városi koldust lehetne abból eltartani! A városban általuk izótt gyakori, sőt naponta lopásoktól eltekintve, Szombatfalva felől, a város észak-nyugoti bejáratánál kettős vámsorompó létezik, hol a külsőnél a különféle vámot, éjnek idején, sőt gyakran nappal is, a szombatfalvi cigányok szedik, őt tartják bérben nemtudni kitől és minő feltételek mellett. Keservesen tapasztalják azt különösen a só szállító fuvarosok, mert az egész hosszú só-szállító vonalon, messze be Csik és Háromszékig, ilyen féltelmes pont sincs sehol! Udvarhelyszék már régebben, azon tervvel akart volna a vagyon-biztonság elleni bajon segíteni, hogy a szombatfalvi vérsedelmes cigány-tel-lep sprengolassák, s az egyes cigány családok a szék különböző pontjaira telepíttessenék ki; e terv azonban, nem tudni minő más érdekek zátonyán fennakadt és az említett cigány státusquo, a legszebb virágzásban mai napig fenn maradt. Busuljon a város, busuljanak a szegény só-szállító fuvarosok. Ezen épületes elmélkedésre pedig egy furcsa eset szolgáltató alkalmat. A napokban történt, hogy a Szombatfalva és Udvarhely közötti rövid útvonalon, éjnek idején, egy só-szállító szekeret ismét megakartak dözmálni, és a már félig sikerült vakmerő vállalatot csak a véletlen húsítottta meg. A szekerről ugyanis a tett pilanatában, egy fegyver dörögött el, mely az egyik válszózó Dimát mellén találta. A fuvaros lovai közé csapott és most is vágat meg, ha eddig valahol meg nem állt; a véletlenül könnyű sértést kapott vállalkozó nem volt hajlandó, hogy panaszt emeljen. Ha már a só szállító fuvarosok ezen ön- és vagyon-védelmi újítalmányt mindannyian és mindannyiszor praktizálni találják, alig ha leend szükség a szombatfalvi cigányok kitelepítési módzatai fölött, különben is sikertelen tervekét készíteni.

— **Az „erdélyi gazdasági” egylet** nek, az erdélyi birtokviszonyok rendezésére vonatkozó javaslatát Háromszék közgyűlése, egy szakértő bizottságnak adta ki véleményezés végett, mely felhivatott, hogy véleményét a jövő gyűlésen terjessze be. Ez alkalommal egyszerűen a gazdasági egylet azon átiratát, hogy idei vándorgyűlést Szentgyörgyön tartja meg, a szék örömmel vette tudomásul, s a kellő intézkedések megtétele végett a főkirálybíró elnökele att egy bizottság küldetett ki.

— **Deák Ferenc emlékünneplését** a marosvásárhelyi ev. ref. főtanoda is e hó 25-én szombatán ünnepelte meg. A főtanoda fekete posztóval bevont, nagy terme egészen megtelt; a városi és megyei kitüntetések közül többen voltak jelen. Az ünnepély az ifjúsági énekkar „Áldások Istene” fohással kezdte meg, azután Bihari Sándor a főtanoda derék igaz-

gató tanára tartott emelkedett szellemű emlékebeszédet. Utána Zach Antal karmester által szerzett alkalmi darabot játszott el az iskolai zenekar. Majd Tavasz szavallta el Men-tovich Ferenc tanár ez alkalomra írt „Deák Ferenc emlékezete” című költeményét, Végre „Isten áldd meg a magyart” himnusz előnéklése zárta be az ünnepélyt s a közönség azon meggyőződéssel hagyta el a termet, hogy nagyjaink emlékének évente megünneplése egy iskolának se válnék szegényére s az ifjúság hazafias érzületének ébrentartására is jótékony hatású lenne.

— **Árvíz a vidéken.** Bács határát az árvíz már elborította. A lakosság emellett helyekre, templomokba, iskolákba és zárdákba költözik. A kuskováci töltést e hó 17-én a víz 300 ölnyi szélességben áttörte. Bács a leg-nagyobb veszélytől csak úgy menekszik, ha az alsó Duna jelentékenyebben le fog apadni. A szomszédközségek: Plavna, Novossello, Bugyán és Vojzka víz alatt van. — Csépa elpusztulásától írják e hó 21-ről: A tegnapelőtti töltésátszakításról jelentem, hogy a t-sasi és ssépai határ nagy része víz által borítvai és buzavetése megsemmisítve; most pedig már Csépa község veszélyeztetett: egy harmad része romokban hever, — most is folyvást dőlnek a házak. — A szomszédos szeleványi, ug-hi, kirthi, istvánházi töltések mind át vannak már szakítva. Mértőföldre csak vizet láthatni. — Kalocánál hat ember fult az árvízbe. Ide-vonatkozólag írják a „P. N.”-nak: A mult szombati nagy szélvész — fájdalom — ember-áldozatot is kívánt. A betivására ladikok érkező pusztai lakosok nagy része dőlben vissza akart evezni, másrésze pedig a városban maradt, várva a vihar szüntét hogy alkalmas időben térhessenek családjaik körébe. Azok is, kik daczára a rendkívüli szélnek, megindultak „ut-közben partra verettek, és ezek szerencsésen megszabadultak, de nem egy egy ladik, melyben nyolcz személy küzdött az árral. A ladik felborult és a szerencsétlenek közül 6 menthe-tetlenül a vízbe fult, kettő pedig egy nagy lá-da segítségével fennmaradtta magát addig, mig a korábban partra vertek közül egy bátor la-dikos megmenthette. A vízbe haltak közül — kettő kivételével — mind családokat hagyott há-tára, mely a könnyelmű vakmerőséget egész él-tében fájlatni kénytelen. A belvizek — mint látszik — határozott apadásnak indultak. Múlt 15. óta apadt mai napig 24 cmert.

— **Don Carlos** — egy londoni hír szerint — az Aumale herceg birtokában levő „Orleans-house-t” megvette, s valószínűleg ott fog véglegesen telepedni.

— **Toldy Ferenc** özvegye a követ-kező nyilatkozatot bocsátotta közre: Azon le-sújtó csapás után, mely felejtethetetlen férjem halálát én magam is családommal ért, a jókár-ró részvét számos nyilatkozataiban részesültem. A kormány, a főváros és más hatóságok, a m. tud. akadémia, a Kisfaludy-társaság, a sajtó, a budapesti s kolozsvári egyetemek és más tan-ítézetek, különféle egyletek, társulatok, vala-mint egyesek megemlékeztek azokról, kik ha-lála által a legnagyobb s legpótlhatatlanabb veszteséget szenvedték, és oly kifejezést adtak részvétiüknek, mely a fájdalom legkeserűbb per-ceiben is felkeltette lelkemben a legzsinóbb hála érzetét. Engedje meg t. szerkesztő ur, hogy becses lapjában kifejezést adjak forró kö-zönségemnek mindazok iránt, kik jóakarót és barátai az élőknek, lelkek nemes sugallatát kö-vetve siettek az elhunyt családjának örök gyá-szát az által enyhíteni, a mi egyedül képes azt elviselhetőbb tenni, a részvét szívéből eredő kifejezése által. Budapest, 1876. 23. Özv. Tol-dy Ferencné.

— **Teke** rendezett tanácsú város taná-csa által a dunamenti árvízkarosultak javára Kolozsmgye hatósága által rendezett gyűjtés folytán beküldött 33 frt 72 kr. a nagyműtsz magyar királyi belügyminister urhoz mai na-pon felterjesztetett. Kolozsmgye alispánjától, Kolozsvárt, 1876. márt. hó 20. Gyarmathy, alispán.

— **Apró hírek** gróf Pejácsevics Péter volt horvátminiszter mult keddén adta

át hivatalát utódjának a bucszított el a hiva-talnoktól. — Az új olasz kabinet külü-gyére Melegari eddigi berni olasz követ lesz, ipasszággyére pedig Marini, míg Depretis az elnökséggel együtt a pénzügyi tárcát veszi át. — A porta eljelentette, hogy Szerbia nem számíthat törökország részére semminemű en-gedményre. — Franciaországban az árvíz sújtotta kerületek képviselői és szenatorai lemondtak kéthavi illetményeikről a vízkárosul-tak javára. — dr. Griskra a „Pressé” híre szerint, suljosan beteg. — Egy gazdag te-mesvári kereskedő, leányával két mérő ezüst forintot adott hozományul vejének. — Gr. Szapári István az akadály versenyek híres lovasa, mult csütörtökön tartá esküvőjét Török Gabriella urhölgyvel. — A Budapesti kir-magyar tudomány-egyetem új könyvtár-épülete 1876. március 26-án d. e. fél 11 órákor fog megnyitni. — Bonnaz Sándor csanádi püspök az árvízkarosultak javára újabb 2000 forintot adományozott. — Európai oroszor-szágból a paéasztszág tömegesen kivándorol Tur-kestánba. — Nagyváradon mult szomba-ton este rövid igeig tartó éjszaki-fényt láttak. — A „Patria” biztosító társaság felügyelője Labord Wroski, egy bécsi zendéglőben pénteken eggel cyanikalival megmérgezte ma-gát. — Az angol bank a discontót 4-ről 3 félre szállította le. — Vilmos német császár folyó hó 22-én ünnepelte hetvenkilencedik szü-letés napját. — Belgrádon „Shumadya” ne-héggatt irányu lap indult meg, mely a ma-gyarok és szerbek közötti barátságot tűzte ki politikai elvül. — Kínában most építik az eltő vasutat, mely csak tizenkét angol mért föld hoszu lesz. — Pozsonyban mint a „Pozsonyvidéki lapok” írja: már eddig 10,000 forintnál többet gyűjtöttek az árvízkarosultak számára. —

A szerkesztő postája.

P. M. urnak Gyalu, Targyalas csalólatnak egész készséggel tört nyitunk, de a beküldött nem tartozik azok közé.

KÖZGAZDASÁG.

A diófa.

(Juglans regia. Z.)

(Folytatás.)

A fiatal fák az átültetésre igen kénye-sek. — Ezért az lehetséges, már a vetésnél az egyes magokat azon helyre tegyük, hol végle-gesen megmaradhatnak. — Ha azonban ezen eset nem állhat, s így faoskolban tenyészte-tik, akkor az átültetés hajgjuk az 5-6-ik évig, mig gyökerei megerősödnek. — Aazonban akkor is az átültetésnél igen nagy figyelemmel kell eljárni, — sem gyökerét sem pedig ágát nem szabad megsemitani, mivel egy gyöke-renek, mint ágának belseje nagyon laza, mely-be ha a nedvesség magát beveszi, a fa teljesen kivész. — Ha azonban valamelyik ág a koronának rozsz kinézet ad, s így azt el kell tá-volítani, akkor tegyük azt tavasszal, s az ej-tett sebet, kenjük be azonnal oltó viaszszal, hogy így a külső behatásoktól ment legyen.

A mi az átültetés rendes illetőleg helyes idejét illeti, lehet az ősszel és tavasszal. — Aazonban az ősi ültetésnél, igen hamar beáll azon eset — mivel nem nagyon hamar gyö-kerezik meg — hogy a korán beálló fagy mi-att semmivé lesz. Ez eset azonban tavasszal nem áll elő, miért is ajánlabb az ültetést már-czius, áprilisben végezni.

Nem tartom feleslegesnek, megemliteni az átültetésnél, miszerint figyelemmel kell len-nünk, arra is, hogy hova ültessük diófánkat. Mint már fentebb említve volt, a diófának ágai igen kiterjeszkednek, s ezért koronája igen nagy helyet árnyékol be. Tehát soha-se, ültessünk olyan helyre, melynek a faalatti részét valamely vetemény tenyésztesére akarnók hasz-nálni. Miért legalkalmasabbnak mutatkoznak azon helyek, mint kerítések mellett, ülőhelyek-nél stb.

Ha a diófa egyszer azon hekre van ültetve, melyen állandóan marad, akkor már igen kevés fáradságot ad a tenyészeknek.

Egyedüli munka ilyenkor, csak a meg-száradt ágaktól való megtakarítás. Ia a kor-onát valamely ok miatt, korossá s szélvész általi megrongálás, egészen le kell vágnunk, az ejtett sebeket gondosan tapassk be, mi- végre a szárvasmarha ürülék igen könnyősen használható, mivel a viasz ily nagy sebeknél felelte kötszések.

Az így koronájától megfosztott fák, ha gyökere és a törzs maga még egészen erő-teljes ágakat hajt, melyek azután is sokáig és bőven teremnek.

Első termését 8-10 éves korban hozza. Mentől magasabb kort ér el, annál vesebb tor-mése. Természetesen egy bizonyi ideig a gyümölcsei az ágak végén foglalnak helyet, némelykor csoportosan.

A gyümölcs szeptemberben ík. Mag-ismerhetni onnan, hogy egy néhányat külső zöld burka felpattan és ebből a ő magától kihull. Ilyenkor a leversé rendesen hoszu ka-rókkal történik. Hanc ezt is figyelemmel kel-végezni, nehogy a dióval az ághegek is leve-ressenek, mert ez által a jövő évi termés veszélyeztetve. Azon hit, hogy a diót jól meg kell verni, mert úgy jobban terő, teljesen téves

(Folyt. köv.)

Távirati tudósítás a bécsi özsderől

március 24-én 5% Metaliq 67,05 frt
Kamat — 5% Nemzeti kölcse 70,75
frt. 1860-iki államkölcse 111, — aukrószvá-
nyek 8,90 Hitelesházynek 164,0 London
115,85 frt. Ezüst 10250 Cs. kir. ar. 5,46
— Napoleond'or 9,29 — 100 mar. német ér-
tőkű 56,90

Urbári kötvények: Magyaror. 75,80
Temesvári 75,75 Erdélyi 76 — Horvátországi
—

Felelős szerkesztő: Békésy Ároly.

A közönség köréből.*

Hálanyilatkozat.

Elmulaszthatlan kötelességem érzem, tükts Boér Gergely állami tanítóképző tanár urnak hálás köszönetemet nyilvtatni azon emberbaráti szeretetért, melyet ántam ve-szélys betegséggemben tanusított; ugyszintén tükts Velis Simon helybeli vizsgyintézet-i orvos urnak is, ki engem betegségből nemes-szre, gondos ápolgatása és szakképíttsége ál-tal minden díj nélkül kigyógyított! Fogadják a nemeseleken emberbarátok alólirak legmő-lyebb háláját s köszönetét.

Kolozsvárt, márt. 25. 1876.

Gaal Lajos,

II. éves tan. képlei nov.

Beküldetett.

Tekintetes Wilhelm Frencz

gyógyszerész urnak Neunkirchenben.

Bizonyítvány.

melylyel igazhiven bizonyittatik, hogy Wil-helm Frencz neunkircheni gyógyszerész ur Schneebere-féle növény-állapot alórt által a lélegzési szervek mindennemű legtmadá-sa, nehéz lélegzés, hurut, rekedtség, még keletkező tífódvész ellen is, igen gyakori esetben, gyermekeknél és felnőtteknél, csillá-pító, ingerenyhítő, lassan erősítő és tápláló gyógyszerként, mindig kedvező ikerrel al-kalmaztatott, tehát hasonló bajokban legjob-ban ajánlható.

Dr. MÁLY IGNÁCZ, s. k.

Neunkirchen, november 24-ké, 1855.

*) E közérdekű felszólalásnak azé rovat alatti közleményekért csupán csak a sajtóhatáig irányában vállal felelősséget a Szerk.

Sz. 1789. — 1876.

(130)

(1—2)

Pályázati hirdetmény.

Mely szerint Kolozsvár sz. kir. városa közigazgatási foglári állomására — melyhez természetbeni lakás mellett évi 240 % kétszáznegyven forint o. é. fizetés van kötte — pályázat nyitattik.

Pályázni kívánók figyelemzetnek, hogy folyamodványokat, képességeket tannusító bizonyítványokkal szabályszerűleg ellátva folyó év április 9-ig bezárólag tanácshoz adják be.

Sz. kir. Kolozsvár városa tanácsának 1876. március 24-én tartott üléséből.

SIMON ELEK, polgármester.

Sz. 589. — 1876.

(129)

(2—3)

Pályázat.

Maros-Vásárhely sz. királyi város törvényhatóságában egy orvosai állomás, melylyel a majorsági pénztárból havonkénti részletekben előre fizetendő 300 frt o. é. évi fizetés jár, turesedésbe jővén, annak betöltésére a törvényhatósági bizott-ság mult 1875-dik évi december 29-kén 411. j. k. szám alatt hozott határozata következtében ezenen pályázat nyitattik, felhivatván a pályázni kívánók: hogy szabályszerű béléggel ellátott és okmányokkal kellően felszerelt folyamodványaitak

folyó év ápril-hó 12-dik napjaig bezárólag,

ezen sz. kir. város tanácsához beadni annál kevésbé mulasszák el, minthogy ezen határidőn túl beérkezendő folyamodványok tekintetbe nem fognak vétetni.

Maros-Vásárhely, 1876. március-hó 22-kén.

A városi tanács: AJTAI MIHÁLY, polgármester.

Sz. 2545. — 1876.

(125)

(2—3)

Arlejtési hirdetés.

Ezenen közhírre tétetik, hogy a kalotaszegi útvonalokon folyó 1876-dik évrben építendő, az alább részletezett hat hid műszaki munkái folyó évi április 19-kén d. e. 10 órákor, a megyeházánál Arlejtés útján, ki fognak adatni.

Rikáltsági árak:

I. A remetel 5 m. feszítávu hidra

a) kőmíves munkálát

135 frt 80 kr.

b) ács munkálát 145 frt 01 kr.

c) kovács munkálát 7 frt 80 kr.

290 frt 31 kr.

II. A k-szent-királyi 8 m. 53 feszítávu hidra

a) kőmíves munkálát 228 frt 39 kr.

b) ács munkálát 386 frt 69 kr.

c) kovács munkálát 155 frt 60 kr.

750 frt 68 kr.

III. A n-kalotai 21 m. feszítávu hidra

a) kőmíves munkálát 524 frt 82 kr.

b) ács munkálát 771 frt 79 kr.

c) kovács munkálát 221 frt 21 kr.

1517 frt 82 kr.

IV. Bökény-patakára építendő 1-ső számú 12 m. feszítávu hidra

a) kőmíves munkálát 484 frt 95 kr.

b) ács munkálát 531 frt 64 kr.

c) kovács munkálát 74 frt 12 kr.

1090 frt 71 kr.

V. A Bökény-patakára építendő 2-dik számú 12 m. feszítávu hidra

a) kőmíves munkálát 484 frt 95 kr.

b) ács munkálát 531 frt 64 kr.

c) kovács munkálát 74 frt 12 kr.

1090 frt 71 kr.

VI. A Bökény-patakára építendő 3-ik számú 7 m. feszítávu hidra

a) kőmíves munkálát 66 frt 43 kr.

b) ács munkálát 191 frt 94 kr.

c) kovács munkálát 8 frt 94 kr.

267 frt 31 kr.

Összesen: 5007 frt 54 kr.

A részletes tervek és feltételek, az Arlejtés napjág, naponként délelőtti 10-12 óráig, d. u. 3-5 óráig, a megye mérnöki irodájában megtekinthetők. A fennirt hidak egyenként is ki fognak ugyan adatni, azonban az a ki együttesen vállalkozik, előnybe részesítettetik.

Válalkozni szándékozók tartoznak az Arlejtés megkezdése előtt 10% bant-pénzt letenni, az Arlejtést vezető tisztviselő kezébe.

Kolozsmgye alispánjától.

Kolozsvárt, 1876. mártius 21-kén. GYARMATHY MIKLOSI, alispán.

(73)

(3—9)

Mell- és tüdő-betegeknek!

Azon t. cz. vásárlók, a kik a gloggnitz községi képviselőségnek 1876. január 27-kén kelt nyilatkozata szerint, 1856 óta csupán általam készített kitűnő Schneberg-féle növény-állapot egyenlő minőségben valódi állapotban óhajják birni, szives- kedjenek ezután mindig határozottan

Wilhelm Schneberg-féle növény-állapotját kéri Egy lepecsételt eredeti palack ára 1 frt 25 kr. gőngyért külön 20 k

Főraktár Wilhelm Frencz

gyógyszerésznél Neunkirchenben.

WILHELM valódi Schneberg-féle növény-állapotja csak valódi minőségben kapható Kolozsvárt VALENTINI A. gyógyszerész. Balázsfalván; Sötész Károly gyógyszerész.